

Міністерство культури України

**Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого**

Кафедра гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-педагогічної та
навчальної роботи

_____ Інга Чхатарашвілі-Петраш

«____» _____ 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність В1 – Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво

В6 – Перформативні мистецтва

Освітня програма _____

Розробник: **Кушинська Лариса Анатоліївна**, доцент, кандидат історичних наук

Викладачі: **Кушинська Лариса Анатоліївна** доцент, кандидат історичних наук;

Голуб Андрій Павлович., доцент, кандидат філософських наук

РПНД розглянута і затверджена на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін

Протокол від 27.08.2026_р. № ____ 1 ____

Завідувач кафедри суспільних наук

_____ О. І. Оніщенко
(підпис)

«_____» _____ 20____

Пролонговано:

На 2026__/2027__ н.р.

Завідувач кафедри _____ Оніщенко О. І., протокол від 27.08.26, № 1

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____ Оніщенко О. І., протокол від _____, №

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____ Оніщенко О. І., протокол від _____, №

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна форма навчання		заочна форма навчання	
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова			
Курс	1		1	
Семестр	1		1	
Кількість кредитів	3		3	
Загальний обсяг годин	90		90	
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні			
	20		4	
	Семінарські			
	10		2	
	Самостійна робота			
	60		84	
Вид підсумкового контролю	залік		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування бази знань для подальшої професійної реалізації у сфері культурної (театральної чи кінематографічної) діяльності. Ознайомлення з основною проблематикою української культури в контексті світових подій, методологією її пізнання, останніми напрямками дослідження, головними тенденціями її формування, а також аналізу та прогнозування найближчих подій. Розуміння культурних процесів в Україні, їх впливу на особистісне, національне та міжнародне життя.

Завдання:

- розкрити закономірності процесу становлення та розвитку історико-культурних процесів, з огляду на внутрішній та міжнародний аспект, розробити на цій основі нові критичні підходи до аналізу інформації;
- ознайомити із культурними епохами в Україні, представити основні здобутки духовної та матеріальної культури України;
- розкрити значення міжкультурної комунікації;
- формувати навички критичного мислення.
- розвинути вміння обґрунтованого та толерантного відстоювання власної позиції, виявити вплив громадянської позиції та системи цінностей на розвиток суспільства.

Навчальний курс розроблений з врахуванням сучасної нормативно-правової бази, враховує світові тенденції розвитку культурної співпраці, а також спирається на багаторічний досвід та реальну практику міжнародного культурного дискурсу.

Навчальна програма передбачає організацію вивчення дисципліни за затвердженою системою, котра сприяє систематичній і динамічній роботі студентів над засвоєнням дисципліни, з

РН 3. Генерувати нові ідеї, концепції та сюжети для їхнього подальшого втілення в аудіовізуальному/літературному/драматичному творі.

РН 13 Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно

РН 15 Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецько-художнього процесу.

[illegible]

цивілізації на території України.														
Тема 3. Культура княжої Русі.		2												
Тема 4. Культура України-Русі епохи Ренесансу та Гуманізму.		2	2											
Тема 5. Українська культура імперського періоду. Нівеляція національного надбання.		2												
Тема 6. Українське національно-культурне відродження XIX ст.		2	2											
Тема 7. Українська культура першої половини XX ст.		2												
Тема 8 Культура України другої половини XX ст.		2	2											
Тема 9. Українська культура кінця XX ст. Новий імпульс та нові виклики.		2	2											
Тема 10. Сучасний соціокультурний простір України.		2												
Усього годин	90	20	10				60							

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Тема 1. Проблематика української культури в контексті світового цивілізаційного поступу.

Основні поняття/ключові слова: культура, цивілізація, формаційний підхід, культурна спадщина, культурна ідентичність, народна культура, культура громадського побуту, Всесвітня спадщина ЮНЕСКО.

1. Історія та культура України як частина світового історико-культурного процесу. Предмет та завдання дисципліни. Сутність, структура, функції.
2. Різноманітність поняття «культура».
3. Періодизація культурного поступу України.
4. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО та місце в ній української матеріальної й нематеріальної спадщини.
5. *Рекомендована література.*

6. Основна: [1,4,5,12,16]
7. Допоміжна: [5,10]

Тема 2. Витоки української культури. Найдавніші цивілізації на території України.

Основні поняття/ключові слова: енеоліт, культурне перехрестя, ціннісні орієнтири, землеробська цивілізація, кочова цивілізація, культура Кукутень-Трипілля, культ землі, культ воїна, номади, поліс, агора, рабовласницька демократія, еллінізм, ісополітія, театр, Херсонес Таврійський, Всесвітня спадщина ЮНЕСКО, історико-культурна спадщина, нематеріальна спадщина.

1. Культура і цивілізація. Концепції походження українців.
2. Давні цивілізації на території України. Культурна спільність Кукутень-Трипілля.
3. Кочова цивілізація на території України, її вплив та значення.
4. Антична культура Північного Причорномор'я.

Рекомендована література.

Основна: [1,4,5,6,9,12,]

Допоміжна: [5,10]

Тема 3. Культура княжої Русі.

Основні поняття/ключові слова: язичницька культура, волхви, пантеон божеств, іконопис, мозаїка, фреска, ченці-інтелектуали, богомази. Студійний устав, Печерський монастир, Всесвітня спадщина ЮНЕСКО, темпера, одигітрія, оранта, елеуса, ікона знамення, ротондальна архітектура, хрестово-купольна система, надбрамна церква, Страдчанські печери, книгописання.

1. Особливості дохристиянських вірувань русів-українців.
2. Християнська культура та її особливості у Київській Русі – візантійський вплив та місцева специфіка.
3. Образотворче мистецтво
4. Архітектура. Храмобудування.
5. Містобудування.

Рекомендована література.

Основна: [1,9,12,15,16]

Допоміжна: [1,11,14]

Тема 4. Культура України-Русі епохи Ренесансу та Гуманізму.

Основні поняття/ключові слова: інкунабули, релігійна полеміка, достойники, зверхники, Магдебурзьке право, ренесанс, готика. Лаврська іконописна школа, кужбушки. Дерев'яні церкви Карпатського регіону, фортеці, бастіони, донжони, сарматський портрет. Сім вільних мистецтв, єзуїтське бароко, Сурб-Хач, хачкари, даручі, Мусульманський ренесанс, кримсько-татарська архітектура. Козацьке бароко, мазепинське бароко, українські памфлети. феномен ікони «Козацький покров». Кобзарі, лірники.

1. Книгодрукування. Релігійна полеміка та полемічна література.
2. Освіта в Україні.
3. Архітектура, містобудування та фортифікаційні споруди.
4. Першопочатки гравюри та малярства на українських землях.
5. Феномен українського бароко.

Рекомендована література.

Основна: [1,9,10,12,15,16]

Допоміжна: [3,10]

Тема 5. Культура імперського періоду. Нівеляція українського національного надбання.

Основні поняття/ключові слова: Феномен кріпацького театру. Віденська цисарська академія об'єднаних образотворчих мистецтв.

1. Імперський формат культури, нівеляція національного надбання.
2. Образотворче мистецтво. Українські митці, що стали відомими як російські.
3. Містобудування й набуття містами нових класичних рис. Знецінення українського контенту, зведення такого до формату «відсталого» й «сільського».
4. Музика і театр. Українські композитори, відомі як імперські.

Рекомендована література.

Основна: [1,4,5,9,10,12,15,16]

Допоміжна: [5,9,10]

Тема 6. Українське національно-культурне відродження XIX ст.

Основні поняття/ключові слова: українська богема, меценати культури, образотворче мистецтво, офорти Тараса Шевченка, класицизм, реалізм, модерн. «Кобзар». Стара громада, хлопоманство. Народний дім. Наукове товариство імені Шевченка. Театр Лаврівського, Театр корифеїв, аматорський театр, феномен побутової драми, Гуцульський театр Гната Хоткевича, кобзарі та лірники, Остап Вересай.

1. Проблематика вітчизняної культури й науки з огляду на відсутність національної держави.
2. Новий рівень українського вітчизняного театру.
3. Академічний формат українського музичного мистецтва. Кобзарі, лірники.
4. Образотворче мистецтво як шлях популяризації України та правдивої історії.
5. Архітектура, скульптура й містобудування.

Рекомендована література.

Основна: Основна: [1,4,5,9,10,12,15,16]

Допоміжна: [5,9,10]

Тема 7. Українська культура першої половини XX ст.

Основні поняття/ключові слова : «Березіль», ВАПЛІТЕ, Гарт, Плуг, футуризм, ВУФКУ, авангард, модерн, «Розстріляне Відродження». Лірика Січових стрільців. Український джаз.

1. Становлення творчого вищого навчального закладу від Музично-драматичного інституту

імені М. Лисенка до Київського інституту театального мистецтва імені І.К. Карпенка-Карого.

2. Кінематограф України. ВУФКУ. Українафільм.
3. Образотворче мистецтво в контексті нових стилів. Українська академія мистецтв. Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури.
4. Розвиток культури у західній частині України. Творчість Українських Січових стрільців, лірика Василя Вишиваного. Український джаз. Діячі української культури і мистецтв, що погодились переїхати до Радянської України, подальша їх доля.
5. Політичні процеси проти української інтелігенції, 1929-1935. Розстріляне Відродження.

Рекомендована література.

Основна: [7,8,12,13,17]

Допоміжна: [8,2,4]

Тема 8. Культура України другої половини ХХ ст.

Основні поняття/ключові слова: «шестидесятники», «Червона рута», українська естрада, перформанс, постмодернізм, інсталяція, неомодерн, андеграунд.

1. Український поступ у світі. Діячі культури української діаспори. Квітка Цісик.
2. Рух «шестидесятників» та їх переслідування владою. Українська гелсінська група.
3. Образотворче мистецтво Т. Яблонська, О. Шовкуненко, В. Бородай, та інші.
4. Українські сюжети у радянському кінематографі («Лісова пісня», «Вечір на Івана Купала» та інші).
5. Українські дитячі телепередачі та їх ведучі

Рекомендована література.

Основна: [3,5,7,8,14]

Допоміжна: [4,8,12,13]

Тема 9. Українська культура кінця ХХ ст. Новий імпульс та нові виклики.

Основні поняття/ключові слова: Всесвітня спадщина ЮНЕСКО, театр «Сузір'я», пльонтанізм, орфізм, український рок, українська субкультура.

1. Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих (ВУТПВіР) 3.06.1989.
2. Відновлення культурного спадку. Борис Возницький, Іван Гончар.
3. Внесок сучасних українських діячів у світовий культурний спадок. Іван Марчук, Олександр Ройтбурд, Борис Михайлов, Олег Тістол, Оксана Мась, Віктор Сидоренко, Одарка Дьома-Пісна.
4. Новітні напрями української музики.
5. Український театр незалежної України – новітні ідеї, переосмислення, світове визнання.

Рекомендована література.

Основна: [3,5,7,8,14]

Допоміжна: [4,8,12,13]

Тема 10. Сучасний соціокультурний простір України.

Основні поняття/ключові слова: Всесвітня спадщина ЮНЕСКО, оскарження культурної спадщини, Довженко-центр, Центр Сучасного Мистецтва «ДАХ». Червоний список культурних цінностей України, культурна дипломатія, блакитний щит.

1. Проблематика ціннісного орієнтиру сучасної української культури за умов кризи ідентичності.
2. Нові постаті й актуальна проблематика української літератури першої чверті XXI ст.
3. Сучасні українські митці та нові виклики образотворчого мистецтва.
4. Український кінематограф. Відображення подій Російсько-української війни.
5. Головні здобутки української культури сучасного етапу.

Рекомендована література.

Основна: [3,5,7,8,14,17]

Допоміжна: [4,6]

ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
1. Проблематика української культури в контексті світового цивілізаційного поступу. Давні культури й цивілізації на території України.	Проблематика культурної спадщини України за останніх викликів. Червоний список культурних цінностей України, що під загрозою.	Усна доповідь. Письмове авторське есе на обрану тематику. Авторська презентація у pdf-форматі й усна доповідь.	14
4. "Українська культура ренесансної доби XV-XVII ст."	1. Ренесанс й гуманізм як філософія й явища у культурі й мистецтві. 2. Релігійна полеміка й полемічна література. 4. Церковні братства. Освіта. 5. Містобудування. Нові торговельні міста. 6. Ренесансний живопис. Феномен сарматського портрету.	Усна доповідь. Письмове авторське есе на обрану тематику. Авторська презентація у pdf-форматі й усна доповідь.	14

6. Національно-культурне відродження XIX ст.	1. Феномен культурно-мистецького діалогу двох частин України на модерному етапі XIX століття. 2. Український живопис XIX ст. Наддніарянської й Підавстрійської України. 3. Новий формат української музики XIX століття. 4. Український театр XIX ст. 5. Українці на світлинах XIX ст.	Усна доповідь. Письмове авторське есе на обрану тематику. Авторська презентація у pdf-форматі й усна доповідь	14
8. Культурні процеси в Україні XX століття.	5. Нові мистецькі течії й явища в українській адаптації. Модерн, авангард, гуцульська сецесія. 6. Діячі «Розстріляного відродження». 7. Нові пошуки української музики. Богдан Веселовський. Український джаз. 8. Відомі діячі культури і мистецтв української діаспори.	Усна доповідь. Письмове авторське есе на обрану тематику. Авторська презентація у pdf-форматі й усна доповідь	14
9. Новий імпульс культурного відродження.	1. Українська культура перед новими викликами 90-х років. 2. Діячі української культури і мистецтв, що отримали світове визнання. 3. Проблема захисту й збереження історико-культурної спадщини у першій чверті XXI століття й за реалій Російсько-Української війни.	Усна доповідь. Письмове авторське есе на обрану тематику. Авторська презентація у pdf-форматі й усна доповідь	14

5. Методи навчання.

Предметно-цільовий, інформативний, пізнавальний, аналітичний, виховний, діалогічний

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
1	Підготувати презентацію на тему «Українські об'єкти культурної спадщини ЮНЕСКО».	Робота у pdf-форматі.	5
4	Підготувати презентацію на тему «Події Національно-визвольної війни під проводом	Робота у pdf-форматі	5

	Богдана Хмельницького у образотворчому мистецтві».		
5	Написати есе на тему «Абрахам Вестерфельд та відображення Києва XVII століття у його роботах».	Письмова	5
6	Написати есе на тему «Іван Мазепа – герой романтичної поеми Гордона Байрона».	Письмова	5
7	Підготувати презентацію на тему «Образ України у образотворчому мистецтві другої половини XIX ст.».	Робота у pdf-форматі	5
8	Підготувати доповідь на тему «Українські митці XIX століття, що отримали загальносвітове визнання».	Робота у pdf-форматі.	5

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів
1. Студент, презентуючи власну думку, демонструє широку обізнаність з опрацьованим матеріалом, глибоке знання наукової літератури. 2. Демонструє знання останніх нагальних проблем культури й проблематики культурної спадщини. Висловлює авторську позицію у процесі реалізації завдань: обґрунтовує свої думки й використовує їх у широкому гуманітарному контексті.	0-5
1. Студент демонструє персональну мотивацію й досвід, набутий у процесі освіти. 2. Широка обізнаність з проблемою підсилюється творчим підходом.	0-4
1. Недостатня обізнаність з матеріалом, відсутність асоціативного мислення, необізнаність з нагальною проблематикою прав людини за останніх викликів. 2. Формальне ставлення до завдання.	0-3
1. Наявність елементарних знань, фактично, загальна ерудиція. 2. Відсутність творчої ініціативи й пізнавального інтересу.	0-2

(Критерії оцінювання виконання завдань для самостійної роботи реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах).

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Результати навчальної діяльності здобувачів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль: поточне оцінювання роботи здобувачів впродовж семестру проводиться за допомогою: експрес-опитування, контрольних вправ, творчих завдань

Критерії оцінювання при поточному контролі

Критерії оцінювання	Кількість балів
Присутність на лекційному, семінарському занятті	1
Виступи, участь в обговореннях на семінарських заняттях:	
Всебічна репрезентація матеріалу; демонстрація широкої ерудиції; багатоаспектне розкриття теми; володіння понятійним апаратом, логіка та чіткість формулювань; занурення у концептуальний контекст	10
Недостатнє володіння матеріалом; обізнаність з проблемою, але наявність некоректних формулювань; обсяг знань виявляється недостатньо повним для всебічного розкриття теми; відсутність чіткості у володінні понятійним апаратом; відсутність уявлень про концептуальний контекст	7-4
Поверховість у володінні матеріалом; обмеженість знань, значна кількість неточностей у формулюваннях; відповіді відверто формалізовані і свідчать про незацікавлене ставлення до матеріалу; вкрай поверхнєве володіння понятійним апаратом; невміння концептуалізувати матеріал задля цілісної презентації завдання; відсутність знань, що дозволяють зануритися у концептуальний контекст; фактичне неволодіння допоміжною літературою	3
Практична відсутність знань; індиферентне ставлення до поставлених завдань; серйозні помилки у процесі презентації матеріалу, неволодіння понятійним апаратом, відсутність уявлено про концептуальний контекст	0-1

Підсумковий (семестровий) контроль _____ залік

Підсумковий контроль проводиться у вигляді залікового оцінювання за результатами поточної успішності з дисципліни «Історія української культури».

Критерії оцінювання	Кількість балів
Залікова оцінка виставляється як сума балів, отриманих за: відвідування аудиторних занять (лекції, семінари), роботу на семінарських заняттях, виконання завдань самостійної роботи	максимально 100

8.Розподіл балів, які отримують студенти

1 курс / 1 семестр:

[illegible]

Загальна кількість балів				100
---------------------------------	--	--	--	------------

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна

1. Антонович Д.І. Українська культура. Лекції за редакцією Дмитра Антоновича. – К.: Либідь, 1993.

2. З української старовини: Альбом / Текст Д.І. Яворницького; мал.. М.С. Самокиша, С.І. Васильківського; Пер. з рос. та упоряд. Ю.О. Іванченка. – К.: Мистецтво, 1991. – с.: іл.
3. Закон України про культуру. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>
4. Історія світової та української культури: підручник / В. Греченко, І. Чорний, В. Кушнерук, В. Режко. Київ: Літера, 2000. 464 с.
5. Історія української культури : курс лекцій / М.В. Кашуба. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 120 с.
6. Історія української культури : (від стародавніх часів до XIX століття) : ілюстрована хрестоматія : [в 3 ч.]. Ч. 1 / за заг. ред. Ю. С. Сабадаш. - Київ : Ліра-К, 2020. - 319, [1] с.
7. Калакура Я.С., Рафальський О.О., Юрій М.Ф. Ментальний вимір української цивілізації. — К.: Генеза, 2017. - 560 с.
8. Калакура Я.С., Рафальський О.О., Юрій М.Ф. Українська культура: цивілізаційний вимір. — К.:ІпіЕНД ім.І.Ф. Кураса НАН України, 2015. — 496 с.
9. Кушинська С.В, Кушинська Л.А. Начерк історії та культури України. У 2-х ч., Ч. I. – Київ: Видавництво Ліра-К., 2024. 456 с.
10. Наулко В.І. Культура і побут населення України. – К.: Либідь, 1991. – 232с.
11. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу. – Київ: Центр учбової літератури, 2023. - 142 с.
12. Павлова О., Мельничук Т. Історія української культури. - Київ: Центр учбової літератури, 2019. - 340 с.
13. Протоколи Правління ВУФКУ як інструмент управління української кинопромисловістю // Документ. Архив. Історія. Сучасність. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. Екатеринбург, 5-6 грудня 2014 г. - Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2014. - С. 251-255.
14. Про схвалення Довгострокової стратегії розвитку української культури - стратегії реформ. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119-2016-%D1%80#Text>
15. Ричка В.М. Церква Київської Русі (соціальний та етнокультурний аспект) К.: Ін-т історії України НАНУ, 1997. – 208с.
16. Сабадаш Ю. С. Історія української культури : курс лекцій для студ. усіх спец. ОС "Бакалавр" ден. та заоч. форм навчання / Ю. С. Сабадаш, Ю. М. Ніколиченко, Л. Г. Дабло ; за заг. ред. Ю. С. Сабадаш ; МОН України, Маріупольський держ. ун-т, Історичний ф-т, Кафедра культурології та інформаційної діяльності. - Київ : Ліра-К, 2021. - 229, [1] с.
17. Сабадаш Ю.С. Історія української культури (XX століття): ілюстрована хрестоматія. Частина II. - Київ: Ліра-К, 2022. – 292 с.
18. Шерех Ю.В. Пороги й заборони: Література. Мистецтво. Ідеології: в 3-х т. Т. 1/ Ю.В. Шерех. – Харків: Фоліо, 2012. – 517 с.

Допоміжна.

1. Боровський Я.Є. Світогляд давніх киян. – К.: Наук. думка, 1992. – 176с.
2. Драч І. Українська діаспора. – Харків: Фоліо, 2019. 286 с.
3. Замки та фортеці: альбом / упоряд. Л. Прибегі. Київ: Мистецтво, 2007. 352 с.
4. Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: українська теоретична думка XX століття: антологія. Ч. 1. Ч. 2 / упор. Р. М. Яців. Львів: Львівська національна академія мистецтв, 2012.
5. Лютий Т. Культура масова і популярна: теорії та практики. Київ: Україна, 2007. 123 с.
6. Матушак А. Вийти з мовчання. Деколоніальні змагання української культури та літератури XXI століття. Львів: Піраміда, 2020. 308 с.

7. Міграційні рухи з Західної України до Західної Канади / Migrations from Western Ukraine to Canada. Київ: Родовід, 2022. 392 с.
8. Мусієнко О. С. Українське кіно: тексти і контекст. Вінниця: Глобус– Прес, 2009. 415 с.
9. Сінькевич О. Б. Соціальні практики масової культури: ідентифікаційний дискурс: монографія. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2015. 359 с.
10. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування: монографія. Київ: НІСД, 2011. 336 с.
11. Огієнко І. Дохристиянські вірування українського народу. Історична релігійна монографія. – К.: АТ Обереги, 1992. – 425с.
12. Пилипчук Р. Український професійний театр в Галичині. 60-ті роки XIX ст.) / упор. Є. О. Гулякіна. – К. : Вид-во «Криниця». 2015. – 511 с.
13. Фіалко В.О. Театр України другої половини XX століття: образна лексика. — Видавничий дім “Антиквар”, 2016. — 430 с.
14. Комарницький А., Зятюк Б. Святині княжої Русі. – Львів.: Видавництво «Свічадо», 2019. – 209с.

Інформаційні ресурси

1. Національний художній музей України <https://namu.ua/>
2. Національний музей у Львові імені Андрея Шептицького <https://nml.com.ua/>
3. Музей Трипільської культури «Печера Вертеба» <https://verteba.com.ua/>
4. Чернівецький обласний художній музей <http://artmuz.cv.ua/>
5. Історико-культурний комплекс «Замок-музей Радомисль» <https://www.radozamok.com/>
6. Віденська академія образотворчих мистецтв <https://www.akbild.ac.at/de>
7. Віденський музей історії мистецтв <http://www.khm.at/>
8. Лувр <http://www.louvre.fr/>
9. Музей Орсе <http://www.musee-orsay.fr/>
10. Пергамський музей <http://www.smb.museum/smb/standorte/index.php?lang=en&p=2&objID=27&n=1&r=4>
11. Метрополітен музей США <http://www.metmuseum.org/>
12. Музей Соломона Гуггенгайма (США) http://www.guggenheim.org/new_york_index.shtml/
13. <https://szru.gov.ua/history/stories/vasyl-vyshyvanyi-viiskovy-diyach-polit-uk--dyplomat-i-rozvidnyk> Вілгельм Франц фон Габсбург-Лотарінген
14. <https://zbruc.eu/node/95484> Щоденник Габсбурга